Il crim quasi perfetg

Quella historia tracta da Leonardo Notarbartolo, in cugliun da num e pum, in cun scharm e stil che drova neginas armas e desista da violenza, che lavura mo cun siu tschurvi – e cun uaffens d’ina stizun da material da construcziun. En sia patria vegn il Talian numnaus «L’artista», igl artist, fundatur dalla «Scuola di Torino» (Scola da Turin). Per realisar sia pli gronda ovra ha el eligiu Antwerpen sco liug d’acziun: la capitala dils diamants.

Igl ei ils 14 da fevrer 2003, in venderdis, cura che Leonardo Notarbartolo iniziescha igl act criminal cun in spray da cavels el sac da sia giacca. Dapi dus onns ha el in biro el «World Diamond Center», in baghetg discret da diesch alzadas el quartier da diamants d’Antwerpen. Tgi che crei dad esser enzatgi el commerci da diamants, sto esser representaus cheu. Mo Notarbartolo, il marcadont supponiu da Turin, ha fatg gnanc ina solia suletta fatschenta. El ha inspectau il baghetg cun agid d’in rispli electronic e d’ina minicamera vid il culier. Il persunal ha bugen quei Talian ordvart curteseivel e negin ei surstaus, cura ch’el lai, quei venderdis encunter sera, puspei inaga arver igl esch dalla stanza da tresor. Ad el s’auda in da quels 189 caums da banca.

Igl «artist» sprezza il lac da cavels sin in sensur da calira, senza ch’ils guardians, che savessen veser el sils maletgs da video, percorschien enzatgei. Quella substanzia duei metter ord funcziun il sensur. Tgisà, sche quei tric funcziuna? Quei vegn a semussar l’auter di, ils 15 da fevrer 2003, il di dils dis.

El team da Leonardo Notarbartolo ein ils suandonts acturs: il «retg dallas clavs» ch’arva mintga esch, il «scheni» per las caussas nunpusseivlas, il «monster» per la lavur greva e «Speedy», in amitg da scola digl «artist» sco siu gidonter. Els ein renomai sco «Scuola di Torino», specialisada da rumper en en loghens quasi nunpusseivels. Ed il quartier da diamants, che s’extenda sur plirs blocs, cumpara sco fortezia che vegn survigilada d’in’atgna staziun da polizia, cun tecnica da segirtad la pli moderna. Ei para bunamein nunpusseivel d’era mo vuler entrar el «Diamond Center» la fin d’jamna.

Mo igl «artist» ha anflau il punct fleivel: igl access ad ina garascha che vegn buca survigilaus d’ina camera. Ed els han dumignau da decodar il signal da func dil cundrez per arver la porta-garascha. Igl ei sonda sera, la porta sesarva. Senza problems pli gronds pon els el zuler avon la stanza da tresor e cheu entscheiva l’aventura. In detectur da glisch: Els cuarclan el cun in toc penda da taccar nera. In sensur da moviments: Quel cuarclan els cun ina scatla da stiropor ch’ei fermada vid ina petga da telescop. In detectur da calira: Els mettan ord funcziun el cun vaselina.

Ussa san els s’avischinar agl esch dalla stanza da tresor, itschal cun ina peisa da treis tonnas ed ina grossezia da sissonta centimeters. Per arver quel drovan ins ina clav fetg speciala. Notarbartolo ha scuvretg che la guardia ei vegnida cumadeivla: Ella depona quella clav en ina stanza cun uorden da schubergiar, gest dasperas. Segiraus ei igl esch supplementarmein cun duas plattas da metal ch’ein colligiadas entras in camp magnetic. Vegnan las plattas separadas, s’annunzia igl alarm. Els allontaneschan tuttas plattas enina. Igl esch ei la finala era aunc segiraus cun in code da cefras cun tschien milliuns cumbinaziuns pusseivlas. Notarbartolo vegn mai a tradir, co el ha eruiu il code. Probablamein haveva el installau ina minicamera sur igl esch per spiunar ora aschia la guardia.

Els entran ella stanza da tresor. La gronda damonda ei: Tegn il lac da cavels a mistregn il sensur da calira, avon ch’els vegnien da deactivar quel e d’endrizzar ina lingia da sviament? Ei funcziuna. Ils caums da banca ella stanza da tresor ein naturalmein segirai cun in code da cefras. Mo la banda ha baghegiau in apparat cun duas combas che vegn mess sil caum da banca e che funcziunescha sco ina sort tilastappuns. Quel vegn strubegiaus ella siara e siglienta quella. En tschun uras sfraccan els aschia 109 caums da banca.

Dumengia, ils 16 da fevrer. Il team da cugliuns sortescha daferton sia preda ella habitaziun da Notarbartolo: diamants, barras dad aur, uras e bischutaria ella valeta da rodund tschien milliuns euros. Allura semettan els sin via en plirs autos viers l’Italia.

Ils 17 da fevrer, allas 7.00. In guardian vesa il caos ella stanza da tresor. Ina facultad immensa era repartida pil plantschiu entuorn, ils laders havevan gnanc saviu prender tut cun els. Tgei ch’els havevan denton priu cun els: las pindellas da video culs maletgs dallas cameras da survigilonza che havevan registrau tut. Sco ei pareva il crim perfetg.

Gest duront sia pli gronda acziun fa la «Scola da Turin» denton in sbagl d’entscheviders. Cura che la banda ei da viadi viers il sid la notg sils 17 da fevrer, entscheiva Speedy a hiperventilar. Notarbartolo saveva che siu amitg da scola havevi la tendenza da survegnir attaccas da panica, mo el leva ch’el seigi era dalla partida. Ed ussa quei. Ils massa sacs cun rumien ella valischera? Speedy vul sedeliberar immediat dad els. Notarbartolo stat eri sil vial d’incaps per quietar el. Speedy banduna igl auto e fiera ils sacs da rumien sur las gardetschas dad ina scarpa giuado. Atgnamein leva la banda barschar il rumien, mo quei va ussa buca pli. Notarbartolo cuntinuescha il viadi e spera: Quei smalediu rumien vegn bein negin ad anflar.

L’autra damaun fa il possessur dil terren sia runda e segrittentescha puspei inaga nundetg dil rumien ch’automobilists scargan adina puspei tier el. Quella gada pendan pindellas da video sco decoraziun da Nadal sin sias plontas. Ord ils sacs da rumien schluppai ein plinavon cedels da cassa sgulai che derivan evidentamein d’Antwerpen. El alarmescha immediat la polizia. Lu va tut fetg spert: El rumien sesanflan tons indezis ch’il cass ei ton sco sligiaus.

Leonardo Notarbartolo smina nuot da quei. Tschun dis suenter il coup, ils 20 da fevrer, tuorna el ad Antwerpen e s’informescha tut preoccupaus, schebein era siu caum da banca seigi vegnius sfraccaus. Negin duess suspectar el. La polizia sa strusch crer, tgei cletg ch’ella ha. Ella damonda il Talian per sia adressa privata ch’ella ha buca aunc saviu eruir entochen ussa. Silsuenter arresta la polizia el.

Notarbartolo ei vegnius sentenziaus igl onn 2005 a diesch onns perschun. Entochen oz san ins buca, tgei ch’ei schabegiau culla preda. Entochen oz eis ei era buca clar, sch’enzatgi auter ei staus responsabels per igl enguladetsch dils diamants.

(tenor Oliver Meiler/Josef Kelnberger, baz, ils 21 da fevrer 2023)